

Objavlja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Izdava se vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Cena lista je \$6.00
Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 8, 1917.
CHICAGO 23, ILL., PONDELJEK, 1. JULIJA (JULY 1), 1946
Subscription \$6.00 Yearly
STEV.—NUMBER 127

Atomsko bomba potopila transportna parnika

Najmanj 12 bojnih ladij poškodovanih v preizkušnji

POK BIKINI NEPOŠKODOVAN

1. jul.—Atomsko bomba najstrašovitšeje uničila krogi, je eksplodirala v lagunom tega otoka, v kateri je bilo koncentriranih 73 bojnih ladij vseh vrst. Dva transportna parnika sta bila popolnoma uničena, 16 bojnih ladij je bilo poškodovanih, ena pa se je preobrnila.

Prvi oblaci steber se je pojavil 50.000 čevljev visoko v zrak. Bomba je bila sprožena ob 4:59 popoldne in nekaj sekund kasneje je eksplodirala 500 čevljev nad bojnimi ladjami.

Admiral W. H. P. Blandy, glavni posedek, ki je bila sprožena v eksperimentu, je navedel, da je bila preizkušnja uspešna. Potopljena sta bila transportna parnika in dva transportna parnika. Ameriška letalska sila je sprožila bomba, ki je uničila transportna parnika in dva transportna parnika.

Nov grob v Kansasu

Arma, Kans.—Tukaj je umrl Joseph Arh, star 78 let, doma iz občine Kolovrat, okraj Litijska, v Ameriki okrog 40 let. Bil je zavezanec delavcev in pred leti tudi uspešen agitator za SNPJ. Ob smrti je bil član društva 434 SNPJ. Civilen pogreb mu je oskrbel slovenski pogrebni združni zavod.

Rehabilitacija Filipinskih otokov

Manila, Filipini, 29. jun.—Manuel Roxas, ki bo prevzel predsedniški urad 4. julija, je obrisal program ekonomske in socialne rehabilitacije za Filipinske otoke, katerega bo izvajal.

"Naša politična struktura ne bo spremenjena," je dejal. "Ustava je sestavljena tako, da ne bo potežko, ko bodo Filipinski otoki republika. Ekonomska in socialna situacija pa zahteva popolno rehabilitacijo. Skrbeli bomo, da bodo otoki producirali vse, kar prebivalci potrebujejo."

Roxas je priznal krivice v odnosih med najemniki in veleposajniki, zaenkrat pa je naglasil, da bo storil korake, da se odpravijo.

"Zunanja politika, katero bomo izvajali, bo v skladu s ameriško zunanjo politiko," je dejal. "Opovezali smo se, da bomo kooperirali z Ameriko in branili načela, na katerih je bila ustanovljena organizacija Združenih narodov."

Novi predsednik Roxas orisal program

Manila, Filipini, 29. jun.—Manuel Roxas, ki bo prevzel predsedniški urad 4. julija, je obrisal program ekonomske in socialne rehabilitacije za Filipinske otoke, katerega bo izvajal.

"Naša politična struktura ne bo spremenjena," je dejal. "Ustava je sestavljena tako, da ne bo potežko, ko bodo Filipinski otoki republika. Ekonomska in socialna situacija pa zahteva popolno rehabilitacijo. Skrbeli bomo, da bodo otoki producirali vse, kar prebivalci potrebujejo."

Roxas je priznal krivice v odnosih med najemniki in veleposajniki, zaenkrat pa je naglasil, da bo storil korake, da se odpravijo.

"Zunanja politika, katero bomo izvajali, bo v skladu s ameriško zunanjo politiko," je dejal. "Opovezali smo se, da bomo kooperirali z Ameriko in branili načela, na katerih je bila ustanovljena organizacija Združenih narodov."

Protest proti odredbi britskih vojaških avtoritet

Hamburg, Nemčija, 29. jun.—V masne demonstracije nemških civilistov so se vršile v tem obdobju, ko v britski okupacijski oblasti. Več tisoč ljudi se je zbralo na glavnem mestnem trgu in protestiralo proti odredbi britskih vojaških avtoritet, da se Nemci izpustijo hiše in stanovanja, da se v prihodnjem prostoru zadržijo samo tisti, ki so potrebni za britsko vojsko in nemške policije. Demonstracije so aretirali številne civiliste. Demonstracije so bile uradno razpovedane, kar je povzročilo, da so se Nemci zbrali na glavnem mestnem trgu in protestirali proti odredbi britskih vojaških avtoritet, da se Nemci izpustijo hiše in stanovanja, da se v prihodnjem prostoru zadržijo samo tisti, ki so potrebni za britsko vojsko in nemške policije.

Poljski delegat odletel v Varšavo

New York, 29. jun.—Dr. Oscar Lange, poljski delegat v varnostnem svetu Združenih narodov, je odletel v Varšavo, kjer bo konferiral s člani poljske vlade. V Ameriko se bo vrnil čez nekaj tednov.

Češko sodišče obsodilo fašiste

Praga, 29. jun.—Ljudsko sodišče je obsodilo štiri voditelje češke fašistične organizacije v smrt na vešalih, tri pa v doživetno ječo.

Italija dobila predsednika

Tri vodilne stranke se sporazumele

Rim, 29. jun.—Enrico de Nicola, odvetnik in bivši žurnalista, je bil izvoljen za prvega predsednika italijanske republike. Izvolila ga je ustavna skupščina. De Nicola je dobil 396 izmed 504 glasov.

POSKUSI ZA SPRAVOMED ČETNIKI IN PARTIZANI

General Simović nastopil pred jugoslovanskim sodiščem

Belgrad, 29. jun.—General Dušan Simović, ki je organiziral puč in postavil kralja Petra na prestol enajst dni pred nemško invazijo Jugoslavije v aprilu 1941, je orisal poskuse za doseglo sprave med Mihajlovičem in Titom, ki naj bi ustavila bitke med četniki in partizani, pred vojaškim sodiščem. Simović je nastopil kot priča tožiteljstva na obravnavi proti Mihajloviču in drugim, ki so obtoženi izdajstva in kolaboracije z Nemci in Italijani.

POBIJANJE PARTIZANOV RAZKRITO

Belgrad, 29. jun.—General Dušan Simović, ki je organiziral puč in postavil kralja Petra na prestol enajst dni pred nemško invazijo Jugoslavije v aprilu 1941, je orisal poskuse za doseglo sprave med Mihajlovičem in Titom, ki naj bi ustavila bitke med četniki in partizani, pred vojaškim sodiščem. Simović je nastopil kot priča tožiteljstva na obravnavi proti Mihajloviču in drugim, ki so obtoženi izdajstva in kolaboracije z Nemci in Italijani.

Rusija drži japonske ujetnike

Izjava načelnika zavezniškega sveta

Tokio, 29. jun.—Američan George C. Acheson, načelnik zavezniškega sveta za Japonsko, je izjavil, da Rusi še vedno drže japonske vojake, katere so ujeli v Mandžuriji pred zaključitvijo vojne na Pacifiku. Član tega sveta je ruski general Kuzma Derevjanko.

MacArthur se bo udeležil ceremonij v Manili

Manila, Filipini, 29. jun.—General Douglas MacArthur, vrhovni poveljnik okupacijske sile na Japonskem, njegova žena in člani njegovega štaba se bodo udeležili ceremonij v zvezi s proslavami neodvisnosti Filipinskih otokov. Proslave se bodo vršile 4. julija.

Bitke med policaji in komunisti v Grčiji

Atene, Grčija, 29. jun.—Petnajst je bilo ubitih in čez 30 ranjenih v bitkah med policaji in komunisti v bližini Lamije, prvi uradno poročilo.

Kontrola cen in stanarine odpravljena

Bowles naznanil resignacijo

WASHINGTON, D. C., 30. jun.—Kontrola cen in stanarine je bila danes odpravljena, ker je predsednik Truman vetiral v kongresu sprejeti načrt, ki bi bil podaljšal življenje uradu administracije cen. To pomeni odpravo vseh restrikcij.

Klavniška unija predloži zahteve

Helstein udaril po kongresu in velebiznisu

Chicago, 29. jun.—Ker sta kongres in velebiznis uničila oblast in učinkovitost urada administracije za kontrolo cen, bo unija klavniških delavcev, vključena v Kongresu industrijskih organizacij, predložila zahteve klavniškim kompanijam glede plačevanja bonusa delavcem na podlagi zvišanja življenskih stroškov.

Rusija se odpovedala bazam na Dodekaneskih otokih

KARDELJ POSEGEL V KONTROVERZO

Paris, 30. jun.—Ruski zunanji minister Molotov je pobil predlog ameriškega državnega tajnika Byrnesa, naj se mirovna konferenca, na katero naj bi 21 držav poslalo reprezentante, prične 20. julija. Predlog sta podprla britski zunanji minister Bevin in francoski zunanji minister Bidault.

Poljski delegat odletel v Varšavo

New York, 29. jun.—Dr. Oscar Lange, poljski delegat v varnostnem svetu Združenih narodov, je odletel v Varšavo, kjer bo konferiral s člani poljske vlade. V Ameriko se bo vrnil čez nekaj tednov.

Češko sodišče obsodilo fašiste

Praga, 29. jun.—Ljudsko sodišče je obsodilo štiri voditelje češke fašistične organizacije v smrt na vešalih, tri pa v doživetno ječo.

Molotov proti sklicanju mirovne konference

Rusija se odpovedala bazam na Dodekaneskih otokih

KARDELJ POSEGEL V KONTROVERZO

Paris, 30. jun.—Ruski zunanji minister Molotov je pobil predlog ameriškega državnega tajnika Byrnesa, naj se mirovna konferenca, na katero naj bi 21 držav poslalo reprezentante, prične 20. julija. Predlog sta podprla britski zunanji minister Bevin in francoski zunanji minister Bidault.

Poljski delegat odletel v Varšavo

New York, 29. jun.—Dr. Oscar Lange, poljski delegat v varnostnem svetu Združenih narodov, je odletel v Varšavo, kjer bo konferiral s člani poljske vlade. V Ameriko se bo vrnil čez nekaj tednov.

Češko sodišče obsodilo fašiste

Praga, 29. jun.—Ljudsko sodišče je obsodilo štiri voditelje češke fašistične organizacije v smrt na vešalih, tri pa v doživetno ječo.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narocnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto...

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenarodnih članov se ne vračajo...

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned...

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

Glasovi iz naših naselbin

VSAKEGA NEKAJ

Detroit, Mich. - Pred nekaj tedni sem pisal, da detroitska slovenska naselbina koraka naprej...

Časi se rapidno spreminjajo in počasni prihajajo preobrti po vsem širnem svetu. To lahko opazi vsakdo, ki vidi malo dalje od svojega nosa...

Današnji nepokoji dokazujejo, da je s tem sistemom nekaj radikalnega narobe in tako ne bo šlo dolgo več naprej.

Zopet ena blamaža za velesrbe v Detroitu. Priredili so namreč kratko in povabilo nekega mestnega koncilmana.

Čital sem odprto pismo, ki ga je pisal Milan Medvešek ohijskemu guvernerju Franku Lauschetu.

Seve, Lauscheta ne more ustvarjati čudežev, toda on ima kot guverner države Ohia velik vpliv pri zvezni vladi...

Sedaj pa nekaj besed o volitvah v Evropi. Na žalost moramo priznati, da sta v Franciji še vedno dve radikalni struji...

hoteli nasiti s šibrami, toda jim je "naloga" izpodletela. On je tudi izpovedal, kateri ganež je zadnja leta poslal na oni svet...

zili reakcije. To kavsanje med francoskimi radikali ne škoduje samo Francozom samim...

Isto molčevost sem opazil pri upravnistvu Proletarca. Ali je tu kakšna bojazn, ali morda sprememba v politiki ter grejo na desno?

Rockwood, Pa. - Ko je bil Herbert Hoover predsednik Zedine države, je ukazal streljati na lačne delavce v Washingtonu...

Anglija bo dobila tri milijone in pol posojila v Ameriki. Toda ne zato, ker ga potrebuje, ampak zato, da bo še bolj goreče delala proti delavstvu...

Sedaj pa nekaj besed o Prosveti. Prva stran Prosvete je skoraj enako pisana kot Hearstovi listi.

Sedaj pa nekaj besed o volitvah v Evropi. Na žalost moramo priznati, da sta v Franciji še vedno dve radikalni struji...

Indijski delavski voditelj Fasal Ourban, ki je prišel v Ameriko na konferenco Mednarodnega delavskega urada...

Moja sin mi je poslal iz Gornjega Primorca. On piše, da je skoraj v vsakem oknu Titova slika rdeča zvezda in menda ima Tita sedaj v Jugoslaviji za Boga.

ših naprednih gl. odbornikov je že pokazala svoje prepričanje in javno povedala, da odobrava veliki preobrat v Jugoslaviji...

Isto molčevost sem opazil pri upravnistvu Proletarca. Ali je tu kakšna bojazn, ali morda sprememba v politiki ter grejo na desno?

Rockwood, Pa. - Ko je bil Herbert Hoover predsednik Zedine države, je ukazal streljati na lačne delavce v Washingtonu...

Anglija bo dobila tri milijone in pol posojila v Ameriki. Toda ne zato, ker ga potrebuje, ampak zato, da bo še bolj goreče delala proti delavstvu...

Sedaj pa nekaj besed o Prosveti. Prva stran Prosvete je skoraj enako pisana kot Hearstovi listi.

Sedaj pa nekaj besed o volitvah v Evropi. Na žalost moramo priznati, da sta v Franciji še vedno dve radikalni struji...

Indijski delavski voditelj Fasal Ourban, ki je prišel v Ameriko na konferenco Mednarodnega delavskega urada...

Moja sin mi je poslal iz Gornjega Primorca. On piše, da je skoraj v vsakem oknu Titova slika rdeča zvezda in menda ima Tita sedaj v Jugoslaviji za Boga.

Indijski delavski voditelj Fasal Ourban, ki je prišel v Ameriko na konferenco Mednarodnega delavskega urada...

čitanja. Mislim sem, da bi jih zbrali in ponatisli v knjigi. Prav tako menim, da bi bilo zelo dobro za Prosveto, ako bi pisal Milan Medvešek svojo kolono vsak dan...

O JUGOSLAVIJI IN NJENIH SOVRAZNIKIH Greensboro, Pa. - Zakaj je nekaterim našim rojakom postala Jugoslavija tako zoperna? Kaj je narobe v nji?

Dopisnik iz Clevelanda bi lahko vedel, da starih in zgaranih kosti ne mara ne Rusija in ne kakšna druga država.

Omenjeni dopisnik pravi, kar ima Tito, to ima tudi Jože Stalin. Sedaj, ko se je pričela obravnava proti Mihajloviču, je reakcija že dvignila prah...

Tudi jaz sem prejela tri pisma iz Jugoslavije, v katerih mi sorodniki pišejo, da je sedanja vlada veliko boljša kot prejšnja.

Vse kaže, da se tudi nekateri našim rojakom smili Draža Mihajlovič. Toda on je bil za prejšnjo vlado, ki pa ni bila vlada ljudstva...

Iz domovine nam tudi poročajo, kaj vse so počenjali cerkvenjaki. Izdajali so one, katere si so zavedali, da okupator ne sme postati gospodar...

Moja sin mi je poslal iz Gornjega Primorca. On piše, da je skoraj v vsakem oknu Titova slika rdeča zvezda in menda ima Tita sedaj v Jugoslaviji za Boga.

SMRT ČLANICE Hardin, Mont. - Dne 11. junija je umrla Johana Kogolc, stara 72 let, doma iz vasi Pogore, občina Stare Oslice.

raji vprašati in premisliti v kakšnem duhu smo bili vzgojeni namreč, da je vse božja volja kar pride. Božje hiše so stale lepe denarce; narod, kmet, ki si imel denarja, da bi si popravil streho nad glavo...

Ali se je pravilni Bog zmenil? Ali bi ne bil lahko samo s prstom ganil in bi jih pričel pokončati? Toda njegova sluga papež, o katerem so na učili, da edino on lahko govori z Bogom...

Sedaj kričijo narodni izdajci, ki so pobegnili v Italijo Avstrijo, da vlada diktatura Jugoslaviji, in kličejo na pomoč. Prav tako trdijo, da jugoslovansko ljudstvo v novi Jugoslaviji ne sme častiti Boga...

Da ni zabranjeno nikomur hajati v cerkev, je razvidno iz pism, ki jih dobivamo od naših bratov in sester. Seve, morda marajo iti več v cerkev za to, ker so izgubili vero v Boga...

Kakor sem že omenila, kdokoli da dobro besedo za Rusijo, ga takoj vpraša clevelandski dopisnik, zakaj ne gre v Rusijo? Prav tako se sklicuje na našo demokracijo, češ, da lahko vsak volil kogar hoče...

Dobro vem kaj se zgodi, kadar pride do moči kakšen Hoover. To sem zapisala zato, če boš vedel, da tvojim dopisom moremo verjeti kapitalistični listom, ki obtožujejo Titovo Jugoslavijo in svarijo, da ni treba pošiljati relifa svojcem...

Ker se bliža 13. redna konvencija SNPJ, svetujem, da bi Prosveta še nadalje urejevala tako kot je sedaj. Bolniške skake naj bi omejili samo na suhljive bolnike, kajti mnogi bolniki nimajo radi obiskov in njih obrazih se vidi neveljavo...

Moja sin mi je poslal iz Gornjega Primorca. On piše, da je skoraj v vsakem oknu Titova slika rdeča zvezda in menda ima Tita sedaj v Jugoslaviji za Boga. Lep pozdrav čitateljem Prosvete!

Johana Kogolc, stara 72 let, doma iz vasi Pogore, občina Stare Oslice. Kaj zapušta moža, sina in hčerko. Pokojnica je prišla v Ameriko leta 1910. Vsem se najlepše hvaljujem, ki so darovali cvetlice in jo spremili k zadnjemu počitku. Še posebej hvala Ljubičevu in Franku Siperščaku. Kleina, ki sta tudi poklonila cvetlice, kakor tudi družina 132 SNPJ, katerega je bila članica. Joe Kogolc.

Indijski delavski voditelj Fasal Ourban, ki je prišel v Ameriko na konferenco Mednarodnega delavskega urada...

IZ URADA Slovenskoga američkoga narodnoga sveta 3335 W. 28th Street, Chicago, Ill.

PRISPEVKI V SKLAD OTROŠKE BOLNICE

Table listing donors and amounts for the Children's Hospital fund, including names like 'IZ URADA', 'IZ SANS', 'IZ SNPJ', etc., and amounts in dollars and cents.

Table listing donors and amounts for the Children's Hospital fund, including names like 'IZ SANS', 'IZ SNPJ', 'IZ ABZ', etc., and amounts in dollars and cents.

BEVIN IN ANGLEŠKA ZUNANJA POLITIKA

Article by Donald Bell discussing British foreign policy under Bevin, mentioning the Atlantic Charter, the Lend-Lease Act, and the current situation in Europe.

Articles including 'Svetozar Ritig obtožuje kolaboratorje' (Svetozar Ritig accuses collaborators) and 'Belgradski sodni proces' (Belgrade trial process), discussing the political and social climate in Yugoslavia.

Draža Mihajlović se zagovarja pred sodiščem v Beogradu. Za to obravnavo se zanima ves svet, posebno pa zapadni. Mihajlović obtožen kolaboracije s okupatorjem in veleizdaje, je skoro vsa tajila, toda končno je moral priznati marsikaj, ker dokazov ni mogel tajiti. Svet radovedno čaka, kakšno kazen bo prejel.

